

DERS: EĞİTİM YÖNETİMİ

Dersin verildiĐi Fakülte:	EĞitim Bilimleri Fakültesi
Bölüm:	Rehberlik ve Psikolojik Danışma
ÖĞretim Üyesi:	Doç. Dr. Şakir ÇINKIR
İletişim:	scinkir@gmail.com

14.Hafta: TOPLUMSAL EĞİTİM KURUMU

Sunu Akışı

1. Hazırlık Soruları
2. Eğitimin Kurumsallaşması
3. Toplumsal Eğitim Kurumu
4. Eğitim Hakkı
5. Zorunlu Öğrenim
6. Eğitim Kurumu Ve İnsan
7. Eğitim Kurumu Ve Ulus
8. *Eğitim Kurumu Ve Üretim*
9. *Özet*

HAZIRLIK SORULARI

- Toplumdaki eğitsel ilişkiler nasıl kurumsallaşır?
- Toplumsal eğitim kurumunun görevleri nelerdir?
- Öğrenme, niçin doğal bir haktır?
- İnsanı eğitime hakkı kimindir?
- Yurттаşa zorunlu öğrenim niçin getirilmiştir?
- Devletin yurttaşa parasız öğretim sunması niçin gereklidir?
- Eğitim hakkı nedir?

EĞİTİMİN KURUMSALLAŞMASI

Toplumsal Eğitim Kurumu

Toplumsal eğitim kurumu, toplumun üyeleri arasında oluşan eğitsel ilişkiler dokusudur. Bu eğitsel dokunun topluma hizmet edebilmesi için şu koşullara uygun olması gerekir:

Eğitsel ilişki, ilişki kuranların eğitim gereksinmelerini karşılayabilen; yaşamalarını sürdürmeye yardım edecek yeterlikte olmalıdır.

Eğitsel ilişki, düzenli ve belli bir yerde olmalı; rastgele olmamalıdır.

Eğitsel ilişki yasal olmalı; toplumca onaylanmalı; kamu zararına değil, yararına olmalıdır.

Eğitsel ilişki eğitilmek isteyenlere açık olmalı; toplumda ayrıcalıklı kişilere yönelik olmamalıdır.

EĞİTİMİN KURUMSALLAŞMASI

Toplumsal Eğitim Kurumu

Toplumsal Eğitim Kurumunun Görevleri

Kültürel değerlerin ve toplumsal kuralların toplumun üyelerince özümsemesini sağlayarak *ulusal birliğin* sürdürülmesine yardım eder.

Ulusun *yaşama sorunlarını* çözmeye katkıda bulunur.

Başkalarıyla sağlıklı ilişki kurabilmemiz için bize iyi ilişkilerin yollarını, ilkelerini, kurallarını öğretir, böylece mutlu yaşamamıza katkıda bulunur.

Toplumun üyelerinin *eğitim düzeyini yükselttikçe*, daha iyi yaşama gereksinmelerini de artırır.

Toplumun üyelerin eğitim düzeyini yükselterek, onların sorunlarını çözmek için araştırma yapmaya, ürün üretmeye güdüler.

Çağdaş bilimlerinin ilke ve kurallarına göre eğitilmişlerin çoğalması *yönetimin işini* zorlaştırır. Eğitimimizin düzeyi yükseldikçe, yönetimin yanlışlarını, kusurlarını daha iyi görmeye başlarız

EĞİTİMİN KURUMSALLAŞMASI

Öğrenme Doğal Haktır

İnsan olmaya aday olarak doğarız; adaylıktan asılığa geçmek için öğreniriz; böylece öğrenme doğuştan hakkımız olur.

Toplumsal öğrenme yoluyla, kültürümüzün değerlerini öğrenerek, yeteneklerimizi yeterliklere dönüştürürüz ve asıl o zaman kültürümüze özgü bir insan oluruz.

Çevremizle etkileşirken yeteneklerimize uygun olarak, dilediğimiz bilgi ve becerileri dilediğimiz nitelikte öğreniriz; dolayısıyla öğrenmemizi kimse engelleyemez.

EĞİTİMİN KURUMSALLAŞMASI

Eğitme Hakkı

Bizi eğitme hakkı, doğal olarak ana babamızındır. Büyütme görevi eğitme görevini de içerir. böylece eğitme hakkını elde eder. Fakat, ...

Ana babamız, eğitim hakkının bir kesimini başkalarına devredebilir. Bu hakkı birleşik bir ailede dede ve ninemize, feodal bir toplumda öndere, dindar olmamızı istiyorlarsa bir din adamına zanaatçı olmamız isteniyorsa bir ustaya devredebilirler.

Ana babanın doğal eğitme hakkı elinden de alınabilir. Bazı feodalizm ve şeriatla yönetilen toplumlarda ailenin boyun eğmek zorunda olduğu aşiret reisinin ya da tarikat şeyhinin, zorla ya da kandırarak çocukları eğitme hakkını ana babanın elinden aldığı görülür.

Devlet, son yüzyıllarda, yönetme hakkına dayanarak, ana babanın çocuklarını eğitme hakkının önemli bir kesimini elde etmiştir. Devlet, kendine sadık yurttaşlar yetiştirmek için, toplumsal kurumun içinde oluşan eğitsel örgütleri kendi yönetimi altına almaya, bunları çoğaltarak ülke düzeyinde eğitim sistemine dönüştürmeye başlamıştır.

Eğitim sistemi siyasal erkin (hükümetlerin) kendi ideolojisini yayma ve gerçekleştirme araçlarından biri olmuştur.

EĞİTİMİN KURUMSALLAŞMASI

Zorunlu Öğrenim

Devletin, kendine sadık yurttaşlar yetiştirme isteği, eğitim süresinin bir kesimini, yurttaşlar için zorunlu yapmasına yol açmıştır. *Zorunlu öğrenim*, devletin, her yurttaşı belli bir süre devlet okullarında eğitime yetkisidir.

1789 Fransa Devrimi'nden sonra 1791'de kabul edilen Fransa Anayasası'nda, Fransızlara zorunlu ve parasız eğitim vermek için bir eğitim örgütünün kurulması yer almıştır.

Osmanlı Devleti'nde zorunlu öğrenim, yasal dayanağını 1869 tarihli Genel Eğitim Tüzüğü'nde (Maarifi Umumiye Nizamnamesi) buldu. Bu zorunluluk 1876 Osmanlı Anayasası'nda (Kununu Esasi), 1913 İlköğretim Geçici Yasası'nda (Tedrisatı İptidaiye Kununu Muvakkatı) yinelendi.

İlköğretim çağındaki çocuklar için öğrenim zorunluluğu Cumhuriyet anayasalarının tümünde yinelenmiştir. 1924, 1961 ve 1982 anayasaları, değişik anlatımlarla ilköğretim öğrenimini görmeyi kız erke tüm yurttaşlar için zorunlu kılmıştır.

EĞİTİM KURUMU VE İNSAN

Eğitim açısından yapılacak insan tanımında bizim renebilirliđimiz ne çıkar.

Öđrenmeyle geliřebilecek güçlerimiz vardır.

bu gler, öđrenmeye elveriřli bir ortamda iřlenir.

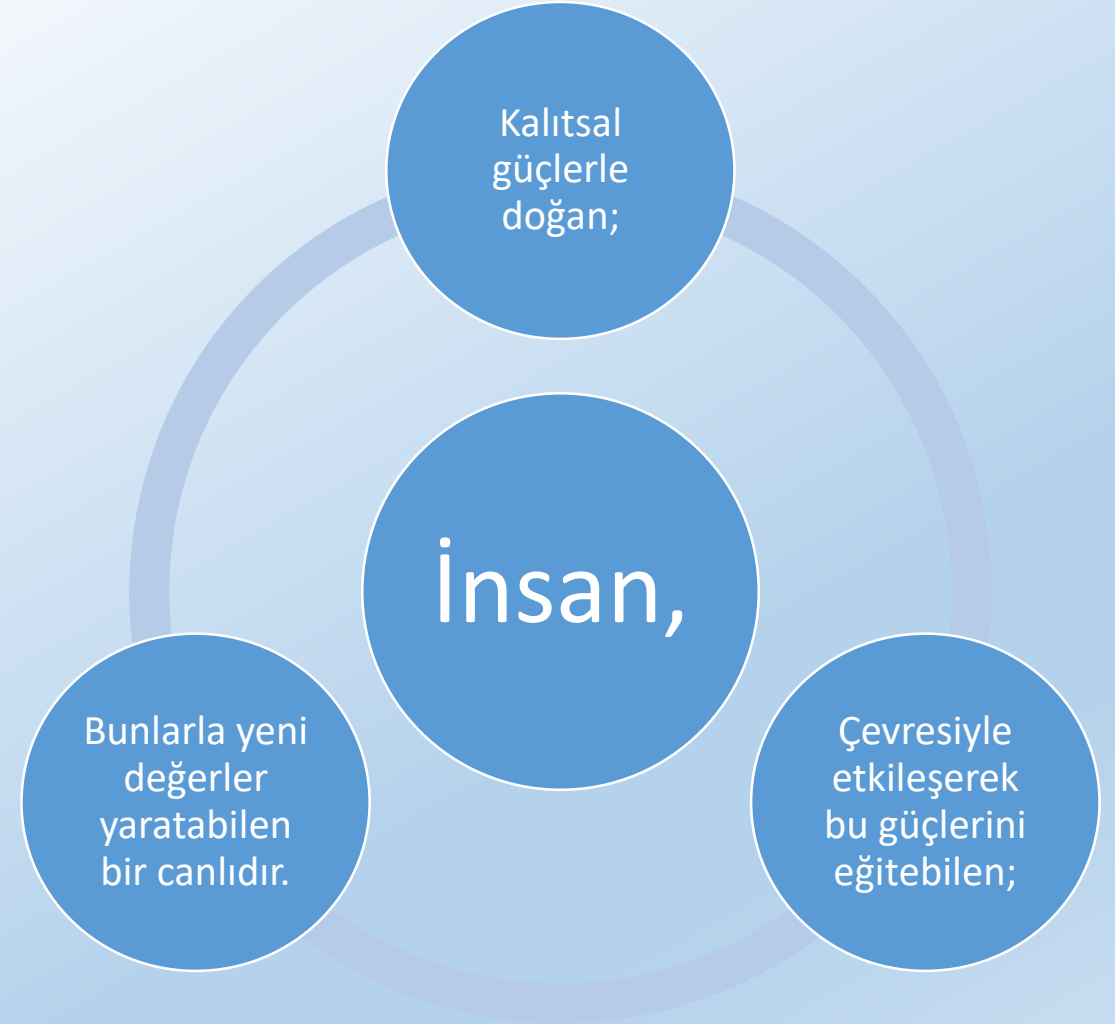

iřlenen bu glerle ürün üretebiliriz.

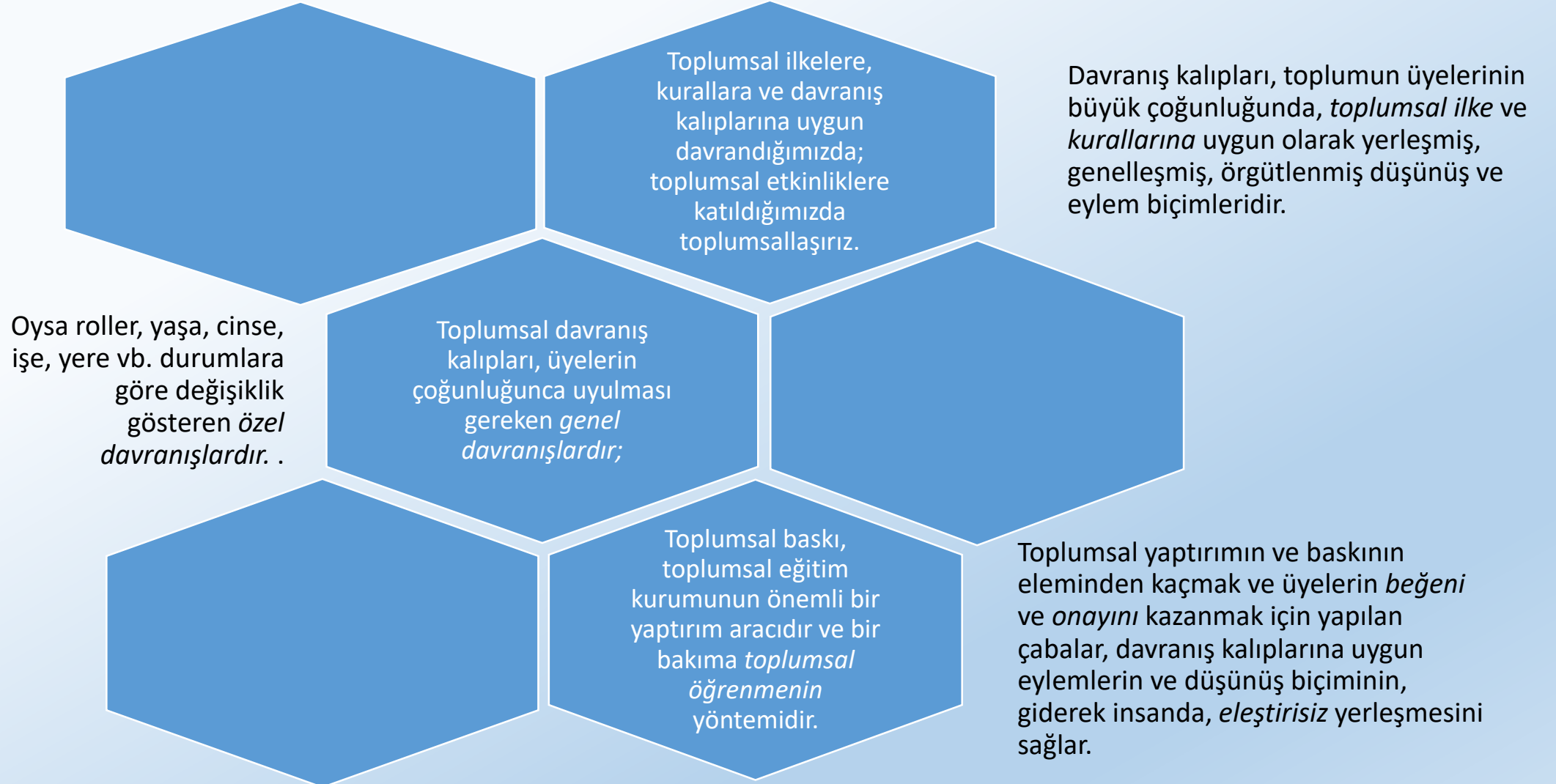
Böylece bir bütünlük içinde, ama ayrı ayrı ele alınabilecek, * tr doğamız* vardır.

Bu açıklamaya göre insanın tanımı şöyle yapılabilir:

EĞİTİM KURUMU VE ULUS

Eğitim Kurumu ve Toplumsallaşma

EĞİTİM KURUMU VE ULUS

Eğitim Kurumu ve Kültürleşme

Toplumsallaşan insan, davranışlarını, toplumsal davranış kalıplarına, ilke ve kurallarına uygun yaparken; kültürleşen insan, davranışlarını, kültürel değerlere, törel ilke ve kurallara uygun yapar. Toplumsallaşma ve kültürleşme, insan olmaya aday insanı, insan yapar.

Kültür,

Bir ulusun üyelerince üretilmiş, maddi ve manevi değerlerin tümüdür.

İnsanların doğal varlık ve olaylardan aldıkları doyumdan ve duygudan daha çoğunu almak için doğal varlık ve olaylara eklediği ya da bunları tamamlayan değerlerdir.

Ulusun önceki kuşaklarınca geliştirilir ve yeni kuşaklara aktarılır; yeni kuşaklar da kültürü geliştirerek sonraki kuşaklara devrederler.

EĞİTİM KURUMU VE ULUS

Eğitim Kurumu ve Toplumsal Değişim

Toplumsal değişime yol açan toplumsal ve kültürel yeni değerler, toplumun kendisince üretilmiş ya da başka toplumlardan gelmiş olabilir. Bir değer topluma girdiğinde karşıtı olan değerlerle etkileşerek yeni bir değer bireşimi ortaya çıkarır. Genel olarak, toplumsal değişim şu yeni değerlerin ürünüdür:

Kültürel yenilikler

Yönetimde yenilikler

İnsan ilişkilerinde yenilikler

Toplumsal değişim, kurumlar arasındaki işbirliğini, eşgüdümü, dayanışmayı artırır ve ulusu bütünleştirir.

Toplumsal yenilikler

İnsanın gereksinimlerinde yenilikler

Kentlileşme

Toplumsal değişimin yetersiz olduğu uluslarda, parçalanma daha kolay olur.

Bilimsel yenilikler

Yeni teknolojiler

İletişimdeki yenilikler

Toplumsal değişim, toplumun ne kadar yararına olursa olsun, toplumdaki kimileri değiştirmeye karşı çıkar.

EĞİTİM KURUMU VE ÜRETİM

Ulusun, toplumsal eğitim kurumundan beklentisi, gönençli yaşamak için, kendine ürün üretecek insangücünü yetiştirmesidir. Üyeleri üretken olan bir ulus, yaşama gereksinmelerini kendisi sağlayarak ekonomik yönden güçlü olur. Ekonomisi güçlü olan bir ulus ise siyasal, kültürel, toplumsal, eğitsel yönden bağımsızlığını korur.

Geri kalmış ülkeler,

eğitimde *fırsat ve olanak eşitliğini* sağlayamıyor,

nitelikli eğitim için gereken nitelikli eğitim işgörenlerine yeterli *parayı* ayıramıyor,

dinsel ve geleneksel *eğitim programlarından* kurtulamıyor,

yabancı dille öğretim yapan okullar açmaya zorlanıyor,

eğitilmiş ile eğitilmemiş insanın gelirinde fark yaratamıyor,

eğitilmiş insanla eğitilmemiş insanın arasında verimlilik artışı görülüyor.

Üretimin istediği insan,

tasarım gücü yüksek olan,

tasarladığını araç yapmaya ve ürün üretmeye dönüştürüp uygulayabilen,

ürününü başkalarının sömürsünden kurtarıp değerinde satabilen,

elde ettiği değerleri korumasını bilen ve tutumlu olabilen insandır.

EĞİTİM KURUMU VE ÜRETİM

Eğitim Kurumu ve Teknoloji Üretimi

Teknoloji, düşünce ve bilimsel bilginin işe koşulması için araştırma yapan ve bunları işe koşma yöntemlerini gösteren bir bilimdir.

Teknoloji satan ülke, elindeki yeni teknolojiyi satmadığı için, teknoloji satın alan ülkeyi geri teknoloji kullanmaya zorunlu kılar.

Bir ülkenin, üretim teknolojisini kendi insangücü ile üretmesi, bağımsızlığı için ön koşuldur.

Üretim teknolojisi yenileştikçe üretimin hızında, niceliğinde ve niteliğinde artma olur.

Toplumsal eğitim kurumu, araştırmacı, imgelemi güçlü, değişik düşünceler üretmede yeterli, tasarımcı insangücünü yetiştiremedikçe, ileri teknolojinin üretilmesi olanaksızdır.

EĞİTİM KURUMU VE ULUS

ÖZET

Ulusun toplumsal eğitim kurumuna verdiği görevler, üyeleri toplumsallaştırmak, kültürlemek, toplumsal değişmelere hazırlamak ve toplumsal ilişkileri iyileştirmektir.

Toplumca, dolayısıyla yasalarca konulmuş ilkelere, kurallara ve toplumun davranış kalıplarına uygun davrandığımızda toplumsallaşırız. Toplumun kuşaktan kuşağa geçen kültürel değerlerini benimseyip bu değerlere uygun davrandığımızda da kültürleniriz.

Toplumsal ilke ve kuralların ulusun üyelerinin çoğunluğunca uygulanması ülkeyi düzenli; kültürel değerlerin ulusun üyelerinin çoğunluğunca benimsenmesi ise ulusu uygar yapar.

Toplumsal ilke ve kurallar ile kültürel değerler, toplumsal değişmeye koşut olarak değişirler.

Türkçe'nin kurallarına uygun konuşulmaması, yurttaşları inançlarına, etnik kökenlerine, bölgelere göre bölme girişimleri; kan gütme gibi yasal olmayan törel uygulamalar, yönetenlerin davranışlarının kötülüğü gibi toplumsal ilişki bozuklukları varlığını sürdürmektedir.

EĞİTİM KURUMU VE ÜRETİM

ÖZET

Ulusun toplumsal eğitim kurumundan beklentisi, gönençli yaşamak için kendine ürün üretecek insangücünü yetiştirmesidir. Ekonomik değeri olmayan bir eğitim süreci, eğitilmiş işsizleri çoğaltacağı için toplumsal gelişmeyi ters yönde etkiler.

Bilgiyi üretim gücüne dönüştürecek teknolojiyi üretmek; yeni teknolojilerle daha hızlı ve daha çok endüstriyel üretim yapmak; yurttaşların beslenmelerini sağlayacak tarımsal üretimi artırmak; yurttaşlara ulaşım, iletişim, barınma gibi hizmetleri sağlayacak üretimi artırmak, ulusun eğitim kurumundan yardım beklediği sorunlardır.

